

A Magyar Nemzeti Bank H-PM-I-B-1/2025. számú határozata a Raiffeisen Bank Zrt.-nél lefolytatott célvizsgálat intézkedések és bírság alkalmazásával történő lezárásáról

A Raiffeisen Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaságnál (székhelye: 1133 Budapest, Váci út 116-118; cégjegyzékszám: 01-10-041042) (Társaság) hivatalból lefolytatott célvizsgálat megállapításai alapján a Magyar Nemzeti Bank (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina körút 55., telephelye: 1122 Budapest, Krisztina körút 6.) (MNB) az alábbi

h a t á r o z a t o t

hozza:

I. Az MNB figyelmezteti a Társaságot, a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzésére és megakadályozására vonatkozó tevékenysége során mindenkor maradéktalanul feleljen meg a hatályos jogszabályi követelményeknek és ennek keretében

1. biztosítsa az általa magas kockázati kategóriába sorolt ügyfelek esetében a megerősített eljárás lefolytatását; [Pénzm.2.]
2. biztosítsa ügyfelei ismételt ügyfél-átvilágítása során a szükséges intézkedések megtételével a kiemelt közszereplőnek vagy kiemelt közszereplő közeli hozzátartozójának, vagy a kiemelt közszereplővel közeli kapcsolatban álló személynek minősülő természetes személy ügyfelei esetében a vagyon forrására vonatkozó nyilatkozat beszerzését; [Pénzm.11.]
3. biztosítsa az ügyfél, illetve annak tényleges tulajdonosa kiemelt közszereplő státuszának megállapítását követően az éves felülvizsgálati kötelezettségének való megfelelést; [Pénzm.5.]
4. az ügyfél-átvilágítási intézkedések során biztosítsa a tényleges tulajdonos személyéről való meggyőződést és az ügyfél tulajdonosi és irányítási rendszerének megértését; [Pénzm.10.]
5. biztosítsa a belső szabályzatában magas kockázatúnak minősített ügyfelei esetében a magas kockázat megjelenítését informatikai rendszereiben is; [Pénzm.1.]
6. biztosítsa, hogy az ügyfelek kockázati besorolását a rendszerbe épített megfelelő automatizált informatikai megoldások támogassák; [Pénzm.3.]
7. biztosítsa adatszolgáltatásai során az adatok pontosságát és megbízhatóságát; [Pénzm.6.]
8. biztosítson hatékony és megbízható, a felmerülő kockázatok azonosítására, mérésére, kezelésére, nyomon követésére és jelentésére szolgáló hatékony belső kontrollokat. [Pénzm.14.]

II. Az MNB kötelezi a Társaságot, hogy – a jogszabályi előírásoknak való maradéktalan megfelelés érdekében – tevékenysége végzése során folyamatosan, de legkésőbb **2025. április 30. napjáig** a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési munkakörben dolgozó, illetve ilyen feladatot ellátó alkalmazottjait – vizsgakötelezettség terhe mellett, a kötelező éves képzésen túlmenően – részesítse olyan pénzmosás megelőzési tárgyú képzésben, mely képzés kiemelten kitér az összetett tényleges tulajdonosi struktúrákra, azok felismerésére, valamint a tényleges tulajdonosok azonosításának helyes folyamatára. [Pénzm.10.]

III. Az MNB kötelezi a Társaságot, hogy – a jogszabályi előírásoknak való maradéktalan megfelelés érdekében – tevékenysége végzése során folyamatosan, de legkésőbb **2025. június 30. napjáig**

1. vizsgálja felül ügyfél-átvilágítási gyakorlatát és alakítsa ki olyan belső szabályrendszert és kontrollkörnyezetet, amely biztosítja számára minden magas kockázati besorolás esetében a megerősített eljárás alkalmazását; [Pénzm.2.]
2. a megállapításban jelzett azon ügyfelei esetében, melyeket a Társaság magas kockázatba sorolt, de velük szemben nem alkalmazott megerősített eljárást, 2022. január 01. napjáig visszamenőlegesen – azon időintervallumban, amikor az ügyfelét magas kockázati kategóriában tartotta nyilván – végezze el az ügyfelek megerősített eljárásának megfelelő szűrését, a szűrés során keletkezett

riasztások elemzését, értékelését és az általa pénzmosás gyanúsnak minősített esetekben tegye meg a bejelentést a pénzügyi információs egység (NAV PEI)¹ felé; [Pénzm.2.]

3. biztosítsa az ügyfél-átvilágításhoz kapcsolódó okmánymásolatok informatikai rendszerben való rögzíthetőségét minden ügyfélkör tekintetében; [Pénzm.12.]
4. alakítson ki olyan belső szabály- és kontrollrendszert, amely biztosítja, hogy az ügyfél személyes megjelenésekor – magas kockázatú ügyfelek és ügyletek esetében – összehasonlításra kerüljön az ügyfél okmányáról készült másolaton található képmás az ügyféllel; [Pénzm.12.]
5. készítsen akciótervet a meglévő ügyfeleiről rendelkezésre álló papír alapú okmánymásolatok informatikai rendszerébe történő feltöltésére; [Pénzm.12.]
6. a jelen határozat indokoló részének III.1. pontjában megjelölt, kiemelt közszereplőnek minősülő 14 ügyfél, illetve annak tényleges tulajdonosa esetében tegyen intézkedéseket arra vonatkozóan, hogy beszeresse az ügyfél vagyon forrására vonatkozó információkat tartalmazó nyilatkozatát; [Pénzm.11.]
7. vizsgálja felül ügyfél-átvilágítási gyakorlatát és alakítson ki olyan belső szabályrendszert és kontrollkörnyezetet, amely biztosítja a megfelelő intézkedések megtételét a kiemelt közszereplő státusz megállapítását követően az ügyfél vagyon forrására vonatkozó információkat tartalmazó nyilatkozatának beszerzése érdekében, szükséges esetekben vezessen be korlátozó intézkedéseket az érintett ügyfelekre vonatkozóan, valamint a szükséges esetekben tagadja meg az ügyfél megbízása alapján fizetési számlán keresztül művelet végzését és ügylet teljesítését; [Pénzm.11.]
8. vizsgálja felül, hogy a kiemelt közszereplő státuszú ügyfelei, illetve tényleges tulajdonosok esetében a kiemelt közszereplő státusz megállapítását követő egy éven belül eleget tett-e felülvizsgálati kötelezettségének, a szükséges esetekben végezze el az ügyfél ismételt átvilágítását, különös figyelemmel a jelen határozat indokoló részének IV.1 pontjában megjelölt ügyfelekre; [Pénzm.5.]
9. vizsgálja felül ügyfél-átvilágítási gyakorlatát és alakítson ki olyan belső szabályrendszert és kontrollkörnyezetet, amely biztosítja, hogy az ügyfél, illetve annak tényleges tulajdonosának kiemelt közszereplő státusza megállapítását követően a Társaság teljesíti az ügyfél vonatkozásában az éves felülvizsgálati kötelezettségét; [Pénzm.5.]
10. folyamatosan kövesse figyelemmel az ügyféllel fennálló üzleti kapcsolatot, vizsgálja felül bejelentési gyakorlatát és – különös tekintettel a szűrőrendszeri jelzések előfeldolgozására vonatkozóan – biztosítsa olyan belső szabályrendszer fenntartását és kontrollpontok működtetését, amelyek a mindenkor hatályos pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően garantálják a bejelentések és ismételt bejelentések teljes körű és haladéktalan megtételét, továbbá a bejelentések haladéktalan továbbítását a pénzügyi információs egységhez. A bejelentési kötelezettsége – ideértve a haladéktalan és ismételt bejelentési kötelezettségét – teljesítése érdekében olyan intézkedéseket vezessen be, amelyek tovább javítják kontrollkörnyezete hatékonyságát, valamint biztosítsa a Társaság által korábban bejelentett ügyfelek esetében a megerősített eljárás alkalmazását közvetlenül a bejelentést követően; [Pénzm.7.], [Pénzm.8.], [Pénzm.9.]
11. vizsgálja felül ügyfél-átvilágítási gyakorlatát és alakítson ki olyan belső szabályrendszert és kontrollkörnyezetet, amely biztosítja, hogy a Társaság az ügyfél-átvilágítás során megvizsgálja, hogy a tényleges tulajdonosi nyilatkozaton megjelölt személy valóban tényleges tulajdonosnak minősül-e, ellenőrzi a valós tényleges tulajdonos kilétét, kétséget kizáróan megbizonyosodik a tényleges tulajdonos személyéről, ideértve az ügyfél tulajdonosi és irányítási rendszerének megértését is, valamint, hogy a Társaság a valós tényleges tulajdonos megállapítása érdekében tett intézkedései dokumentáltak legyenek; [Pénzm.10.]

¹ A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény 13. § (2) bekezdés j) pontjában, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerveinek hatásköréről és illetékességéről szóló 485/2015. (XII. 29.) Korm. rendelet 9. §-ának a) pontjában foglaltak alapján a NAV Központi Irányítás főosztályaként működő Pénzmosás és Terrorizmusfinanszírozás Elleni Iroda látja el a Pmt. szerinti pénzügyi információs egységként működő hatóság feladatait.

12. vizsgálja felül gyakorlatát és alakítson ki olyan informatikailag támogatott belső kontrollkörnyezetet, amely biztosítja számára, hogy az alacsony kockázati besorolás indokoltságát vizsgálni tudja a megerősített eljárásban kezelt ügyfelei esetében; [Pénzm.3.]
13. vizsgálja felül adatszolgáltatási gyakorlatát, erősítse kontrollkörnyezetét, hogy biztosítsa az általa szolgáltatott adatok pontosságát és megbízhatóságát; [Pénzm.6.]
14. az általa kidolgozott új kontroll alkalmazásával 2023. január 1. napjáig visszamenőleg, kockázatalapú mintavételezést alkalmazva vizsgálja meg a CRISP által végzett riasztás-előszűrési tevékenység minőségi megfelelését; [Pénzm.14.].

IV. Az MNB kötelezi a Társaságot, hogy belső ellenőrzése 2025. augusztus 31. napjáig végezzen ellenőrzést arra vonatkozóan, hogy

1. a kialakított új gyakorlat és kontrollkörnyezet megfelelően és hatékonyan biztosítja-e a Társaság számára, hogy a magas kockázati besorolás alkalmazása esetében a megerősített eljárást minden elvárt esetben lefolytassa; [Pénzm.2.]
2. a Társaság visszamenőlegesen elvégezte-e a megállapításban jelzett, magas kockázatba sorolt, de megerősített eljárásban nem kezelt ügyfelei megerősített eljárásának megfelelő szűrését, a szűrés során keletkezett riasztások elemzését, értékelését és az általa pénzmossás gyanúsának minősített esetekben megtette-e a bejelentést a NAV PEI felé; [Pénzm.2.]
3. biztosította-e az ügyfél-átvilágításhoz kapcsolódó okmánymásolatok informatikai rendszerben való rögzíthetősége minden ügyfélkör tekintetében; [Pénzm.12.]
4. a kialakított belső szabály- és kontrollrendszer biztosítja-e, hogy az ügyfél személyes megjelenésekor – magas kockázatú ügyfelek és ügyletek esetében – összehasonlításra kerüljön az ügyfél okmányáról készült másolaton található képmás az ügyféllel; [Pénzm.12.]
5. készült-e akcióterv a meglévő ügyfelekről rendelkezésre álló papír alapú okmánymásolatok informatikai rendszerébe történő feltöltésére; [Pénzm.12.]
6. a jelen határozat indokoló részének III.1. pontjában megjelölt, kiemelt közszereplőnek minősülő 14 ügyfél, illetve annak tényleges tulajdonosa esetében tett-e intézkedéseket annak érdekében, hogy az ügyfél vonatkozásában a vagyon forrására vonatkozó információkat tartalmazó nyilatkozatokat beszerezze; [Pénzm.11.]
7. a felülvizsgált ügyfél-átvilágítási gyakorlat és kialakított belső szabályrendszer és kontrollkörnyezet, biztosítja-e a megfelelő intézkedések megtételét a kiemelt közszereplő státusz megállapítását követően az ügyfél vagyon forrására vonatkozó információkat tartalmazó nyilatkozatának beszerzése érdekében, szükséges esetekben bevezetett-e korlátozó intézkedéseket az érintett ügyfelekre vonatkozóan, valamint a szükséges esetekben megtagadta-e az ügyfél megbízása alapján fizetési számlán keresztül művelet végzését és ügylet teljesítését; [Pénzm.11.]
8. a Társaság felülvizsgálta-e, hogy a kiemelt közszereplő státuszú ügyfelek, illetve tényleges tulajdonosok esetében a kiemelt közszereplő státusz megállapítását követő egy éven belül eleget tett-e felülvizsgálati kötelezettségének, a szükséges esetekben elvégezte-e az ügyfél ismételt átvilágítását, különös figyelemmel a jelen határozat indokoló részének IV.1 pontjában megjelölt ügyfelekre; [Pénzm.5.]
9. a Társaság által felülvizsgált ügyfél-átvilágítási gyakorlat és kialakított belső szabályrendszer és kontrollkörnyezet biztosítja-e, hogy az ügyfél, illetve annak tényleges tulajdonosa kiemelt közszereplő státusza megállapítását követően a Társaság az ügyfél vonatkozásában teljesítse éves felülvizsgálati kötelezettségét; [Pénzm.5.]
10. a felülvizsgált bejelentési gyakorlat, kialakított belső szabályrendszer és kontrollpontok – különös tekintettel a szűrőrendszeri jelzések előfeldolgozására vonatkozóan – biztosítják-e, valamint a mindenkor hatályos pénzmossás és terrorizmus finanszírozása elleni jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően garantálják-e a bejelentések és ismételt bejelentések teljes körű és haladéktalan megtételét, továbbá a bejelentések haladéktalan továbbítását a pénzügyi információs egységhez. A bejelentési kötelezettsége – ideértve a haladéktalan és ismételt bejelentési kötelezettségét – teljesítése érdekében bevezetett intézkedések tovább javítják-e kontrollkörnyezete hatékonyságát,

- valamint biztosítják-e a Társaság által korábban bejelentett ügyfelek esetében a megerősített eljárás alkalmazását közvetlenül a bejelentést követően; [Pénzm.7.], [Pénzm.8.], [Pénzm.9.]
11. a Társaság pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési munkakörben dolgozó, illetve ilyen feladatot ellátó alkalmazottjai teljeskörűen részesültek-e az előírt célzott képzésben, a képzési anyag tartalmazta-e az MNB által elvárt valamennyi témakört, valamint az érintett alkalmazottak minden esetben – dokumentáltan – sikeres vizsgát tettek-e; [Pénzm.10.]
 12. a Társaság felülvizsgálta-e és kialakított-e olyan ügyfél-átvilágítási gyakorlatot, belső szabályrendszert és kontrollkörnyezetet, amely biztosítja, hogy a Társaság az ügyfél-átvilágítás során megvizsgálja, hogy a tényleges tulajdonosi nyilatkozaton megjelölt személy valóban tényleges tulajdonosnak minősül-e, ellenőrizze a valós tényleges tulajdonos kilétét, kétséget kizáróan megbizonyosodjon a tényleges tulajdonos személyéről, ideértve az ügyfél tulajdonosi és irányítási rendszerének megértését is, valamint, hogy a Társaság a valós tényleges tulajdonos megállapítása érdekében tett intézkedéseit dokumentálja; [Pénzm.10.]
 13. a kialakított, informatikailag támogatott új kontrollkörnyezet megfelelően és hatékonyan biztosítja-e a Társaság számára, hogy az alacsony kockázati besorolás indokoltságát vizsgálni tudja a megerősített eljárásban kezelt ügyfelei esetében; [Pénzm.3.]
 14. a Társaság által kialakított kontrollkörnyezet megfelelően, hatékonyan biztosítja-e a jogszabályi megfelelést az adatszolgáltatás pontossága és megbízhatósága tekintetében; [Pénzm.6.]
 15. a Társaság 2023. január 1. napjáig visszamenőleg megvizsgálta-e a CRISP által végzett riasztás-előszűrési tevékenység minőségi megfelelését; [Pénzm.14.]
 16. a kialakított új kontrol megfelelően és hatékonyan biztosítja-e a Társaság számára – különösen a magas kockázatú, a CRISP által nem gyanúsak minősített, bejelentés nélkül lezárt esetekben - a CRISP által végzett riasztás-előszűrési tevékenység minőségi megfelelését. A vizsgálat térjen ki arra is, hogy a kontroll során, a mintavételezés kockázati szempontjai és a vett minta nagysága elegendő-e a hatékonyság érdemi vizsgálatához. [Pénzm.14.]

V. Az MNB rendkívüli adatszolgáltatás keretében kötelezi a Társaságot, hogy 2025. szeptember 30. napjáig küldje meg az MNB részére a jelen határozat rendelkező részének II. és III. pontjaiban foglalt teljesítésének jelen határozat rendelkező részének IV.1-16. pontjai szerint elvégzett teljes körű ellenőrzését és a nevezett pontokban írt intézkedések megfelelő végrehajtását igazoló – az igazgatóság által megtárgyalt és a felügyelőbizottság által jóváhagyott – belső ellenőri jelentéseket és az azok alapjául szolgáló dokumentumokat.[Pénzm.2.], [Pénzm.12.], [Pénzm.11.], [Pénzm.5.], [Pénzm.7.], [Pénzm.8.], [Pénzm.10.], [Pénzm.9.], [Pénzm.3.], [Pénzm.6.], [Pénzm.14.]

VI. Az MNB a Társaságot

1. a jelen határozat indokolásának I. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 7.500.000 Ft, azaz hétmillió-ötszázezer forint, [Pénzm.2.]
2. a jelen határozat indokolásának II. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 7.500.000 Ft, azaz hétmillió-ötszázezer forint, [Pénzm.12.]
3. a jelen határozat indokolásának III. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 5.625.000 Ft, azaz ötmillió-hatszázhuszonötezer forint, [Pénzm.11.]
4. a jelen határozat indokolásának IV. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 5.000.000 Ft, azaz ötmillió forint, [Pénzm.5.]
5. a jelen határozat indokolásának V. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 5.000.000 Ft, azaz ötmillió forint, [Pénzm.7.]
6. a jelen határozat indokolásának VI. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 3.750.000 Ft, azaz hárommillió-hétszázötvenezer forint, [Pénzm.8.]
7. a jelen határozat indokolásának VII. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 3.125.000 Ft, azaz hárommillió-egyszázhuszonötezer forint, [Pénzm.10.]

8. a jelen határozat indokolásának VIII. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 2.500.000 Ft, azaz kettőmillió-ötszázézer forint, [Pénzm.9.]
9. a jelen határozat indokolásának IX. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 1.250.000 Ft, azaz egymillió-kettőszázötvenezer forint. [Pénzm.1.]

mindösszesen **41.250.000,- Ft, azaz negyvenegymillió-kettőszázötvenezer forint** felügyeleti bírság megfizetésére kötelezi.

A Társaság köteles a jelen határozat rendelkező részét a honlapján közzétenni.

Az ellenőrzési eljárás során eljárási költség nem merült fel.

(...)

I n d o k o l á s

Az MNB a Társaság pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenységével kapcsolatban többek között az alábbi területeken tárt fel hiányosságot:

I. Az MNB hiányosságot tárt fel a Társaság megerősített eljárás alá tartozó ügyfelei vonatkozásban, abban az esetben, amikor a Társaság saját kockázatértékelése alapján rögzítette magas kockázatúnak a belső szabályzatában az ügyfélkört. A megerősített eljárások megfelelő kialakítása kiemelt fontossággal bír, hiszen ezekben az esetekben a jogszabályban meghatározott, pénzmosási szempontból kockázatos ügyfelek, ügylettípusok fokozott monitoringjáról van szó. Amennyiben a szolgáltató figyelmen kívül hagyja a megerősített eljárások kialakítását, egy olyan fokozott kockázatú ügyfélkört téveszt szem elől, amelynek figyelemmel kísérése alapvető fontosságú a szolgáltató pénzmosás és terrorizmus finanszírozási megelőzési tevékenységének keretein belül. A Pmt. magas kockázat kezelése érdekében egységesen elvárja a szolgáltatótól a megerősített eljárás alkalmazását, a szolgáltatónak tehát nincs lehetősége további mérlegelésre. A törvény a belső szabályzat alapján történő kockázatértékelést és egyes ügyfelek kiemelt kezelését valóban a szolgáltatóra bízta, a szolgáltató mérlegelési lehetősége azonban akkor és abban a tekintetben keletkezik, amikor meghatározza ügyfele kockázati besorolását. Amennyiben a Társaság érvényesíteni kívánja a szabályzatában megfogalmazott kivételi szabályait, úgy azokkal összhangban álló automatizmusokat alakíthat ki szűrőrendszerében, mely számára a kockázati alapú megközelítést biztosítja.

II. A Társaság ügyfél-átvilágítási folyamatai több ponton sem feleltek meg a jogszabályi elvárásoknak. A szolgáltatónak a természetes személy ügyfelei, illetve gazdasági társaságok esetén azok képviselőire jogosult ügyfelei arcképes igazolványának másolatait kötelezettsége megőrizni, valamint a későbbiekben az azonosításhoz felhasználni. Ennek körében szükséges, hogy az okmánymásolatok megfelelő minőségűek legyenek, azokon mind a fénykép, mind a feltüntetett adatok olvashatóan látszanak, továbbá az okmányok érvényességi idejének lejártát követően az új okmányok is bekérésre és lemásolásra kerüljenek. A korábbi technikai megoldásokkal rögzített okmánymásolatok esetében pedig azok digitalizálása és ilyen módon való eltárolása is elengedhetetlen. Az MNB nem minden ügylet vonatkozásában, hanem kockázatalapon várja el az ügyfél által a tranzakció időpontjában bemutatott képmás és az ügyfél által az ügyfél-átvilágítás során benyújtott azonosító okmány összevetését. A kockázatalapúság célja, hogy pont ott fejtse ki hatását, ahol a Társaság maga is lát esélyt a nagyszegű fraud esetek megelőzésére. Az ügyfél-átvilágítási adatok beszerzésével kapcsolatos nagyszegű kampányoknak nem az volt a célja, hogy a beszerzett képmásokat a Társaságok decentralizált digitálisan nem elérhető irattárakban tárolják, hanem az, hogy az ügyfél-átvilágítás során az adatokat folyamatosan pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési célokra használják. Mindezek hiányában a szolgáltatók a részükre előírt ügyfél-azonosítási feladatokat nem fogják tudni hatékonyan ellátni.

A pénzmosási tárgyú jogszabályok előírják a megváltozott adat – jelen esetben a kiemelt közszereplő státusz – rögzítéséhez szükséges ügyfél-átvilágítási intézkedések ismételt elvégzését. A kiemelt közszereplő státusz okán a Pmt. kötelező intézkedések elvégzését írja elő, többek között a vagyon forrására vonatkozó nyilatkozat beszerzését, valamint az ügyfél-átvilágítási intézkedések elvégzésének hiánya esetére az ügyfél megbízása alapján fizetési számlán keresztül művelet végzésének és ügylet teljesítésének megtagadását. A dinamikus ügyfél-átvilágításra vonatkozó koncepcióval a jogszabály egyértelműsíti, hogy a kockázatokkal összhangban, illetve a módosult adat vonatkozásában szükséges az ügyfél-átvilágítási kötelezettséget elvégezni. A jogszabály a gyakorlati tapasztalatok alapján egyértelmű helyzetet teremtett azzal kapcsolatban, hogy az adatokban bekövetkezett változás is alapjául szolgálhat az ismételt ügyfél-átvilágítási kötelezettség elvégzésének. Az általános indokolásban kifejtett dinamikus ügyfél-átvilágítás megvalósítása mindenképpen megköveteli, hogy a lényeges adatváltozások ismételt ügyfél-átvilágítási intézkedésekre kötelezzék a szolgáltatókat, a szolgáltató megítélése alapján. Az MNB ugyanakkor hangsúlyozza, hogy az ügyfél-átvilágítási követelmények teljesítése elengedhetetlen ahhoz, hogy a szolgáltatók azonosítsák, ellenőrizzék és nyomon kövessék az ügyfeleikkel fennálló üzleti kapcsolataikat.

Az időszakos ügyfél-átvilágítási felülvizsgálatok (periodical review) kulcsfontosságúak, mert lehetőséget adnak az ügyfelek kockázataiban bekövetkező változások felismerésére és értékelésére. Az időszakos felülvizsgálat hiánya azt eredményezheti, hogy a Társaság nem lesz képes hatékonyan felismerni a kockázatokat, majd pedig erre vonatkozóan nem tud időben intézkedéseket hozni.

III. Az MNB hiányosságokat tárt fel a Társaságnál annak bejelentési gyakorlatával kapcsolatban. A szolgáltató pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenységi körében legfontosabb kötelezettsége, hogy pénzmosásra, terrorizmus finanszírozására, vagy dolog büntetendő cselekményből való származására utaló adat, tény, körülmény felmerülése esetén haladéktalanul bejelentést tegyen a pénzügyi információs egység felé. Amennyiben a szolgáltató helytelen gyakorlatot alakít ki és emiatt a bejelentések haladéktalan megtétele elmarad vagy adott esetben a szolgáltató nem tesz ismételt bejelentést, illetve a szolgáltató esetlegesen egyáltalán nem tesz bejelentést, akkor az illetékes hatóság nem értesül megfelelő időben a pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás gyanús tranzakciókról, ezáltal veszélyeztetve a hatóság hatékony fellépését az ilyen esetekkel szemben. Fentiek miatt elengedhetetlen és ezért kiemelt érdek fűződik ahhoz, hogy a gyanús tranzakciót követően haladéktalanul és teljeskörűen tegyen bejelentést a szolgáltató. A szolgáltatók bejelentési kötelezettségével kapcsolatban meghatározott gyanú szintje alacsonyabb a büntetőeljárás megindításához szükséges gyanú szintjénél. A szolgáltató nem a bűncselekmény elkövetése gyanújának az észleléséről kell, hogy értesítse a pénzügyi információs egységet, hanem a gyanús, szokatlan körülmények, tények, adatok felmerüléséről, amelyek felvethetik a pénzmosás lehetőségét, vagy azt, hogy a szolgáltató tevékenységi körében megjelenő pénzeszköz, dolog bűncselekményből származhat. A pénzmosásra, terrorizmus finanszírozására vagy dolog büntetendő cselekményből származására utaló adat, tény, körülmény bejelentésének körébe beletartozik mind a gyanús tranzakció, mind a gyanús tevékenység. Mindezek mellett kiemelt fontossággal bír a megtett bejelentésekről megfelelően dokumentált nyilvántartás vezetése és a megtett bejelentések megőrzése mind a felügyeleti ellenőrzés és ezáltal jó gyakorlat kialakítása céljából, mind pedig bűnüldözési érdekből egy esetleges hatósági adatszolgáltatási kérés megválaszolása érdekében.

IV. A Társaság néhány ügyfele esetében nem tudott megbizonyosodni a tényleges tulajdonos személyéről, ideértve az ügyfél tulajdonosi és irányítási rendszerének megértését is. A tényleges tulajdonos kilétére vonatkozó ellenőrzés nem szorítkozhat a tényleges tulajdonosi nyilatkozatban szereplő személyes adatokra vonatkozó ellenőrzésre anélkül, hogy a szolgáltató meggyőződött volna a tényleges tulajdonosként megjelölt személy tényleges tulajdonosi minőségéről (ügyfél tulajdonosi és irányítási rendszerének megértése), ami értelemszerűen előfeltétele a személyazonosság igazoló ellenőrzés végrehajtásának. A tényleges tulajdonos kilétében addig nem lehet biztos a szolgáltató, amíg az ügyfél tulajdonosi és irányítási rendszerével nincs teljes mértékben tisztában, e bizonyosság akkor van meg a szolgáltató oldalán, amikor az ügyfél tulajdonosi és irányítási rendszerével kapcsolatban már nem

tehetők fel olyan kérdések, amelyekre a szolgáltató ne tudná a választ, és egyértelműen megállapítható, hogy a beazonosított tényleges tulajdonosok a beszerzett tulajdonosi és irányítási ismereteken alapulnak. A tényleges tulajdonosok átvilágítása a szolgáltatók oldalán nem gondossági, hanem egyértelmű eredménykötelem. A szolgáltatónak intézkedéseivel el kell érnie a bizonyosság szintjét, az nem elégséges és elfogadható gyakorlat, hogy a szolgáltató intézkedéseivel csak törekszik a tényleges tulajdonosok megállapítására. A pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenység kapcsán kiemelt jelentőségű, hogy a szolgáltatók egy üzleti kapcsolat fennállása során a lehető legteljesebb és naprakész információkkal rendelkezzenek az ügyfélről, hogy ezen információk birtokában a felmerülő kockázatokat pontosan és hatékonyan tudják kezelni.

V. Az MNB a Társaság kockázatba sorolási gyakorlatában hiányosságot talált, mivel a Társaság belső szabályzata alapján a bizalmi vagyongazdálkodó ügyfél magas kockázati kategóriába sorolandó, amelyet azonban a Társaság kockázatértékelő rendszerében a bizalmi vagyongazdálkodó tevékenységet folytató ügyfeleinek egy része esetében elmulasztott. A szolgáltatónak a pénzmosás megelőzés és a terrorizmus finanszírozása megakadályozásának területén egyik legfontosabb feladata, hogy ügyfeleit megfelelő kockázatba sorolja és észlelje, amennyiben ügyfelének olyan kockázati profilja van, amely miatt magasabb kockázati besorolás, így fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedések végrehajtása indokolt. A Társaságnak különös figyelmet szükséges fordítania a magas kockázati besorolást megalapozó, jogszabályban előírt esetekre annak érdekében, hogy ezekkel összhangban szigorúbb ügyfél-átvilágítási szintet alkalmazzon, különben előfordulhat, hogy a Társaság olyan ügyfélkört téveszt szem elől, amely ügyfelek figyelemmel kísérése kiemelt fontosságú a magas pénzmosási kockázat miatt.

VI. Az MNB hiányosságot tárt fel a Társaság azon informatikai megoldását illetően, ahol a megerősített eljáráshoz társított fokozott monitoringot szükségesnek érezte, de ezt a megemelkedett kockázatot jelző indikátort a kockázati besorolásában nem érvényesítette. Ez azt eredményezte, hogy a Társaság nem tudott bemutatni olyan hatékony kontrollokat, amelyek képesek a felmerülő kockázatokat azonosítani, mérni, kezelni nyomon követni és jelenteni. Az ilyen kontrollok hiánya azt jelzi, hogy a belső kontrollrendszer nem igazodik a társaság üzleti modelljében rejlő kockázatok jellegéhez és nagyságrendjéhez. A hatékony kontrollmechanizmusok nemcsak a kockázatok kezelésében nyújtanak támogatást, hanem hozzájárulnak a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési szabályoknak való megfeleléshez, valamint az ügyfelek iránti bizalom erősítéséhez is.

VII. Az MNB a belső kockázatértékelés alkalmazása területén is hiányosságokat tapasztalt a Társaság működésében. A Társaság orosz ügyfélkörre tekintetében nem értékelte megfelelően a kockázatait, ezáltal a valóságnak nem megfelelő alapot teremtett a Társaság a saját és az MNB kockázatértékeléséhez. Az MNB elvárása az, hogy a kockázatos piaci tendenciák vizsgálata során a szolgáltató a kockázati jelenség okának feltárása érdekében különös figyelmet szenteljen annak, hogy milyen következtetésekre jut és arra is, hogy következtetéseivel a saját és az MNB kockázatértékelését milyen irányba befolyásolja. A hitelintézeti szektor szankciós kitettségeinek felmérése, továbbá a tényleges tulajdonos elfedésének veszélye nem csak az adott ügyfélkör szolgáltatójának és a bankszektornak, hanem az egész pénzügyi közvetítőrendszer kockázatainak értékelése szempontjából is alapvető jelentőségű figyelemmel arra, hogy az ily módon hazai banki ügyféllel váló szankcionált személy a továbbiakban már lényegesen könnyebben tud igénybe venni más pénzügyi szolgáltatást. Így például az ilyen ügyfelnek már nem külföldi bankszámláról kell intézni pénzügyeit, mellyel a külföldi tranzakciókat figyelő, alapvető szűrési scenáriók riasztása kiküszöbölhető.

VIII. Az MNB hiányosságot tapasztalt a Társaságnál a szűrő-monitoring tevékenységéhez kapcsolódó belső kontrollkörnyezet vonatkozásában, különös tekintettel a riasztások kiszervezett előszűrésével kapcsolatos ellenőrzési gyakorlatban. A Társaság azon gyakorlata, amely szerint a kiszervezett előszűrés eredménye felett nem gyakorolt megfelelő kontrollt, ellentétes a felelősségi szabályokkal. Fontos hangsúlyozni, hogy a kiszervezett tevékenységekkel kapcsolatos bizalom alapú feladatmegosztás nem helyettesítheti a belső kontroll funkciókat.

(...)

Budapest, 2025. február 03.

A Magyar Nemzeti Bank nevében eljáró

dr. Kandrács Csaba s.k.,
Pénzügyi szervezetek felügyeletéért és
fogyasztóvédelemért
felelős alelnök

ELEKTRONIKUSAN ALÁÍRT IRAT

(...)